Kuvailutasot

Viimeisin versio kuvailutasotaulukosta TÄÄLLÄ

Periaatteet

Pakolliset elementit merkitään/tallennetaan kuvailuun vain niissä tilanteissa, kun tieto on saatavilla ja sovellettavissa (mahdollista tallentaa).

Suppea taso: (aik. ydintaso)

- Elementit, jotka on määritelty pakollisiksi alkuperäisissä RDA-kuvailusäännöissä: ns. ydinelementit
- Elementit, jotka on määritelty pakollisiksi uusien RDA-kuvailusääntöjen tehokkaassa kuvailussa: minimitaso ja koherenttitaso on täytyttävä: https://access.rdatoolkit.org/en-US_ala-40e2ca7b-8b9d-3491-8b2c-fed9e99c286c
- Elementit, jotka on Toimijakuvailuverkosto määritellyt ydintasolle (riippumatta aiemmista määrityksistä)
- Elementit, jotka on määritelty merkittäviksi **aina** jonkin kuvailun kansallisen asiantuntijaryhmän sovellusohjeessa joko kaikkiin aineistoihin liittyen tai johonkin tiettyyn aineistoon tai näkökulmaan liittyen:
    - Kerättävä eri sovellusohjeissa olevat pakollisuus- ja toistettavuusmääritykset: kukin kuvailuryhmän huolehtii asiasta
- Elementit, jotka on linjattu pakollisiksi uusissa RDA-linjauksissa:
    - Kerättävä eri ryhmien uusista linjauksista pakollisuusmääritykset: pyydetään kutakin ryhmää tiedottamaan uusista pakollisuuksista

Laaja taso: (aik. perustaso)

- Elementit, jotka on määritelty pakollisiksi perustasolla alkuperäisissä RDA-kuvailusäännöissä: ns. lisäydinelementit
- Elementit, jotka on linjattu pakollisiksi perustasolla uusiin RDA-kuvailusääntöihin
- Elementit, jotka on linjattu pakollisiksi ehdollisesti: esim. jos elementtiä tarvitaan erottamaan kaksi samannimistä entiteettiä toisista
- Elementit, jotka on Toimijakuvailuverkosto määritellyt perustasolle (riippumatta aiemmista määrityksistä)
- Melindan RDA-pohjaisessa kuvailussa suositeltu taso.

Eteneminen

- Kuvailun asiantuntijaryhmät päättävät yhdessä kuvailutasoista.
- Kuvailusääntöpalvelu tallentaa taulukon RDA Toolkitiin Community refinements -osioon joulukuussa 2021 sekä tälle sivulle

Kuvailutasokoonti (30.11.2021) kuvailuryhmien työpajan käsittelyn jälkeen

Kustin yhteenvetotaulukko (19.10.2021)

- Kumean vastaukset kysymyksiin
- Muusan vastaukset kysymyksiin
- Toikun vastaukset kysymyksiin
- Siskulla ei kommentoitavaa
- Laitetaan kirjastojen kuvailutasokanta kommentoitavaksi KAM-ryhmälle mm. paikan ja ajanjakson osalta touko-kesäkuun 2021 aikana
- Yhteenvetotaulukon (19.10.2021) punaisista kohdista päätetään kuvailuryhmien työpajassa 30.11.2021

TAULUKKO (Kustin alkuperäinen ehdotus tammikuu/2021)

Muusan kommentit kuvailutasoihin

- Kommentoitu taulukko
- Kommentit viestissä:
    - "Muusa ei osannut ottaa suoraan kantaa, tarvitaanko jatkossakin jako perus- ja ydintasoon. Erottelu saattaa olla tarpeen sellaisten elementtien kohdalla, jotka ovat pakollisia ehdollisesti. Todettiin kuitenkin, että tasojen eroa on osin vaikea hahmottaa. Toiveena on, että mikäli erilliset tasot säilytetään, ne olisivat mahdollisimman käyttökelpoisia ja hyödyllisiä käytännössä. Todettiin myös, että tasojen nimitykset eivät ole kovin selkeitä eli niiden perusteella ei ole intuitiivisesti helppo hahmottaa, mitä eroa tasoilla käytännössä on. Suositeltavaa-tason tarpeesta todettiin, ettei se ole ainakaan musiikin kuvailussa toistaiseksi relevantti. Kuvailutasolistauksen sijoittuminen RDA Toolkitissa voisi olla luontevinta Community resources -alueella, jos aluetta laajennetaan jatkossa sisältämään myös soveltamisprofiileja tai vastaavia dokumentteja."

Toikun kommentit:

- Kommentoitu taulukko
- Komentit viestissä:

- kävimme Toiku-verkoston kanssa kuvailutasoihin liittyvän taulukon uudestaan läpi (liitteenä). Tekemämme muutokset ovat taulukossa oranssina (muutokset ainoastaan välilehdellä Toimijan elementit). Tässä jonkinlainen yhteenveto käydystä keskustelusta. Perustasojen nimitykset (*ydin* ja *perus*) koettiin vaikeaksi ja monitulkintaiseksi. Jos *ydintaso* voisi olla esimerkiksi nimeltään *vähimmäistaso* ja *perustaso* pysyisi perustasona, olisi mielestämme kuvailijan helpompi ymmärtää näitten välistä eroa heti. Jos pakollinen tarkoittaa *pakollinen, jos tieto helposti saatavilla ja sovellettavissa*, olisiko haittaa siitä, että tämä rimpsu tulisi kokonaisuudessaan tekstiin? Ainakin kaikille pitäisi olla selkeää, mitä pakollisuudella tarkoitetaan eli tämä pitäisi olla selitettynä jossain. Määrittelimme pakollisuuksia ydin- ja perustasolla tästä näkökulmasta:

    1. ydintaso = kuvailun vähimmäistaso (alin taso, suppein mahdollinen, joka tehdään aina);
    2. perus- tai keskitaso = suomalaisten kirjastojen ja arkistojen (toimija)kuvailun perustaso (onko tämä näin myös muiden kohdalla?) (tämä on se taso, jolla kuvaillaan toimijoita Suomessa, jos tieto on saatavilla ja sovellettavissa)
    3. luovuimme suositeltavasta tasosta, vaikka siihen voisi välillä olla edelleen tarvetta.

  Pakollisuuden ehdollisuudet (*pakollista, jos*…, *pakollista kirjastojen kuvailussa* jne.) ovat mielestämme tärkeät ja niitä voisi käyttää enemmänkin. Kuvailutasoon liittyvä ohjeistus voisi RDA Toolkitissa olla joko itse kuvailuelementin kohdalla tai kokonaisuutena sellaisessa paikassa, jonne sovellusohjeita tallennetaan jatkossa.

Siskun kommentit:

- Kommentoitu taulukko
- Kommentit viestissä:
  - oheisessa liitteessä Siskun kommentit, jotka on merkitty sinisellä, eikä niitä todellakaan ole monta! Keskustelimme Siskun kokouksessa kuvailutasojen nimistä, jotka kuvailijalta vaativat totuttelua, miten ne menivätkään. Kuvailutasoja on kaksi: ydintaso ja perustaso. Ydintaso on vähimmäistaso, perustaso on laajempi. Kuitenkin perustaso kuulostaa sanana enemmän vähimmäistasolta, jolloin jää miettimään, onko olemassa taso vielä paremmalle kuvailulle? Marc-formaatin numeroidut koodaustasot ovat helpommin hahmotettavissa.

Kumean kommentit:

- Kommentoitu taulukko
- Kommentit viestissä:
  - liitteessä KUMEAn kommentit. Yleisinä kommentteina vielä:
    - Muusan kommentti jaosta ydintaso/perustaso on hyvä
    - perustason voisi korvata esim. tasolla suositeltava: ydintaso (vai minimitaso) / suositeltava taso (vai parannettu taso, laajempi taso, ydintasoa laajempi taso)
    - jos ydinelementtejä ei käytetä uudessa RDAssa, voidaanko käyttää ydintasoa?
    - lisätään toimija-auktoriteettitietueeseen teoksia varsinkin jos poikkeavat tavanomaisesta toiminta-alueesta